

CENAGIS a rozwój krajowej IIP

Dzięki finiszującemu projektowi CENAGIS (Centrum Naukowych Analiz Geoprzestrzennych i Obliczeń Satelitarnych) polscy naukowcy zajmujący się geoinformacją zyskali nowoczesne narzędzia do prowadzenia badań. Ale – jak podkreślano 16 marca na posiedzeniu Rady Infrastruktury Informacji Przestrzennej – mogą się one przysłużyć również biznesowi, urzędowi czy zwykłemu obywatelom. W ramach tego przedsięwzięcia o wartości 25 mln zł udało się zbudować nowoczesną platformę chmurową, która zapewnia zdalny dostęp do nowoczesnej infrastruktury informatycznej. Chodzi tu nie tylko o serwery, ale również o różne pakiety oprogramowania, zharmonizowane zbiory geodanych, narzędzia analityczne czy usługi udostępniania danych. Jak tłumaczył dr hab. Dariusz Gotlib z Wydziału Geodezji i Kartografii PW, kierownik projektu, infrastruktura CENAGIS nie jest rozwiązaniem komercyjnym, ale platformą do naukowych eksperymentów, których docelowym efektem mają być gotowe i sprawdzone rozwiązania dla biznesu, urzędów czy zwykłych obywateli. Choć liderem projektu jest Politechnika Warszawska, to infrastruktura CENAGIS jest otwarta również dla innych jednostek naukowych zajmujących się szeroko rozumianą geoinformacją. Za pośrednictwem Sieci Naukowych Analiz Geoprzestrzennych w przedsięwzięcie to zaangażowało się aż 28 podmiotów z całego kraju. W CENAGIS uczestniczą również firmy OPEGIEKA, Hexagon oraz CloudFerro, które mają m.in. wspierać komercjalizację wyników badań.

Formalnie realizacja tego przedsięwzięcia dobiega już końca, ale przygotowana w jego trakcie infrastruktura powinna służyć przez długie lata. Finansową podstawą jej utrzymywania i rozwoju mają być różnorodne projekty badawczo-rozwojowe realizowane w całym kraju. Dariusz Gotlib wyraził nadzieję, że CENAGIS ma szansę stać się krajową Akademicką Infrastrukturą Informacji Przestrzennej, czyli rozwiązaniem, które pozwoli m.in. na integrację rodzimego środowiska naukowego, dzielenie się wynikami badań oraz skuteczniejsze realizowanie działalności edukacyjnej.

Tematem marcowego posiedzenia Rady IIP było również przedstawienie stanu rozwoju Systemu Informacji Przestrzennej Administracji Morskiej (SIPAM). Rozwiązanie to integruje dane przestrzenne

poszczególnych urzędów morskich oraz innych instytucji zajmujących się morzem. Oferuje zarówno ogólnodostępny geoportale oraz usługi sieciowe, jak i narzędzia dostępne dla uprawnionych użytkowników. Jak podkreślił kierownik projektu SIPAM Kamil Rybka z Ministerstwa Infrastruktury, liczba wywołań geoportalu wynosi już około 11 tys. miesięcznie, co znacząco przekroczyło pierwotne założenia. Optymistyczne wieści płyną także z frontu wdrażania unijnej dyrektywy INSPIRE regulującej budowę europejskiej IIP. Ewa Surma z GUGiK poinformowała, że zeszłoroczne wskaźniki wskazują duży postęp naszego kraju. Wyraźną poprawę odnotowano przede wszystkim w przygotowaniu metadanych oraz udostępnianiu usług pobierania i przeglądania danych przestrzennych zgodnych z INSPIRE.

Jerzy Królikowski

Dofinansowanie na badania geodezyjne

Narodowe Centrum Nauki rozstrzygnęło konkurs SONATA BIS 11. Wśród wyróżnionych wniosków znalazły się dwa geodezyjne.

● „Ewolucja ziemskiego pola grawitacyjnego (EAGLE)”, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, kierownik projektu: prof. Krzysztof Sośnica, przyznane środki: 2 196 000 zł.

Celem projektu jest wyznaczenie oraz zbadanie zmian w ziemskim polu grawitacyjnym od początków pierwszych precyzyjnych misji sa-

telitarnych, które pozwoliły wykryć czasowe zmiany geopotencjału. Do badań zostaną wykorzystane obserwacje laserowe do satelitów, współrzędne stacji GNSS (Global Navigation Satellite System), dane GRACE (Gravity Recovery and Climate Experiment), GRACE-FO (GRACE Follow-On), orbity satelitów LEO (Low Earth Orbit), misje altimetryczne oraz modele geofizyczne. Zostaną ponadto zbadane zależności pomiędzy polem grawitacyjnym Ziemi oraz wpływem jego zmian na ruch

obrotowy Ziemi oraz współrzędne stacji GNSS, czyli interakcje pomiędzy trzema filarami geodezji. Integracja danych satelitarnych oraz interpolacja brakujących obserwacji będzie opierała się m.in. na algorytmach uczenia maszynowego.

● „Oszacowanie zmian wysokości ortometrycznych/normalnych i ich wpływ na realizację Międzynarodowego Układu Odniesienia Wysokościowego”, Instytut Geodezji i Kartografii, kierownik projektu: dr hab. inż. Wa-

lyldeen Godah, przyznane środki: 1 286 160 zł. Celem projektu jest oszacowanie i zbadanie czasowych zmian wysokości geodezyjnych na punktach układu IHRF przy użyciu danych z misji satelitarnych GRACE i GRACE-FO, jak również danych GNSS, VLBI (Very Long Baseline Interferometry), SLR (Satellite Laser Ranging), DORIS (Doppler Orbitography and Radiopositioning Integrated by Satellite) oraz danych mareograficznych i hydrologicznych.

Źródło: NCN, IGiG